

Жанна КРИСЬКО

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу, ЗУНУ

ВПРОВАДЖЕННЯ *LEAN*-ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ІННОВАТИЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ

В умовах постійних змін зовнішнього середовища, жорсткої конкуренції та зростаючих вимог до якості обслуговування особливої актуальності набувають інноваційні підходи до організації управлінських процесів. Одним із найбільш ефективних інструментів інноватизації менеджменту є концепція *Lean*-технологій (від англ. *lean* – ощадливий, гнучкий, ефективний), що базується на принципах безперервного вдосконалення, усунення втрат та максимізації цінності для клієнта.

Зазначимо, що *Lean*-технології, які походять із виробничої системи *Toyota*, сьогодні успішно адаптуються до потреб управлінських структур різного профілю – від промислових підприємств до медичних і освітніх установ. Їх впровадження дозволяє не лише оптимізувати виробничі й адміністративні процеси, але й змінити корпоративну культуру, орієнтуючи її на залучення персоналу до процесу поліпшення, швидке реагування на зміни, підвищення відповідальності й прозорості в управлінні.

Lean-технології є потужним інструментом інноватизації управлінських процесів, тобто впровадженню нових підходів, інструментів, технологій для підвищення ефективності управлінської діяльності. Так, *Lean* передбачає системне мислення, аналітику та глибоке розуміння поточних процесів, що стимулює розробку нових управлінських рішень і, таким чином, сприяє оновленню управлінських рішень. Крім того, ощадливе управління дозволяє швидко реагувати на зміни, адаптуючи внутрішні процеси до нових вимог, а отже підвищує гнучкість організації.

Lean-методологія базується на активній участі працівників у вдосконаленні процесів, що створює середовище для внутрішньої інноваційної активності, тобто впливає на залучення персоналу до змін. *Lean* сьогодні поєднується з сучасними ІТ-рішеннями, такими

як *ERP*-системи, процесна аналітика, візуалізація даних, тобто відбувається інтеграції цифрових інструментів. *Lean*-технології формують культуру постійного вдосконалення, що є важливим аспектом інноваційного розвитку, коли зміни не є разовими, а стають частиною щоденної діяльності.

Зауважимо, що *Lean*-технології є системою принципів і методів, спрямованих на усунення втрат, оптимізацію потоків створення цінності та досягнення максимальної ефективності з мінімальними витратами.

Основні принципи *Lean* включають:

1. Орієнтацію на споживача (створення лише того, що приносить цінність для клієнта).
2. Визначення потоків створення цінності.
3. Усунення втрат (надвиробництва, очікування, дефектів, надлишкових переміщень тощо).
4. Забезпечення безперервного потоку.
5. Впровадження системи «витягування» (*pull system*).
6. Прагнення до досконалості через постійне вдосконалення (*kaizen*).

Етапи впровадження *Lean* у систему управління подані на рис. 1.

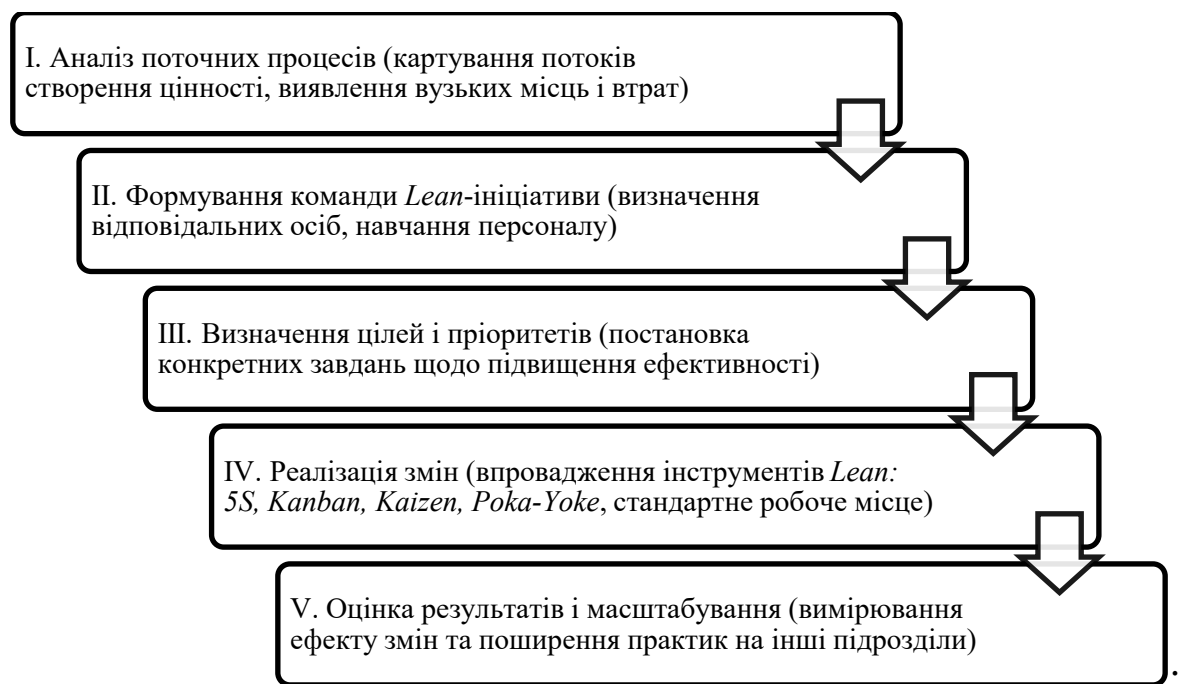

Рис. 1. Етапи впровадження *Lean* у систему управління

Упровадження *Lean* у систему управління дозволяє організаціям скорочувати час прийняття управлінських рішень; зменшувати обсяги паперової та дублюючої роботи; знижувати витрат на адміністративне обслуговування; покращувати комунікації між підрозділами; зростати рівню залученості персоналу до процесів змін. Таким чином, *Lean*-технології виступають не лише як методика оптимізації, а як стратегічний підхід до інноватизації управління, що дозволяє створити ефективну, адаптивну та клієнтоорієнтовану організаційну систему. В умовах сучасної економіки це дає конкурентні переваги та створює підґрунтя для сталого розвитку.